

12.03.2020

§ 47

Oikaisuvaatimus rakennusvalvontapalvelujen viranhaltijan tekemästä kielteisestä toimenpidelupapäätöksestä

HEL 2019-012089 T 10 04 04

13-2380-19-C, 13-0048-19-OIK

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti hylätä Krematoriosäätiö s.r.:n oikaisuvaatimuksen rakennusvalvontapalvelujen viranhaltijan tekemästä kielteisestä toimenpidelupapäätöksestä 31.10.2019 § 627, lupatunnus 13-2380-19-C.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Krematoriosäätiö on hakenut lupaa aurinkopaneelien sijoittamiseksi kappelin katolle osoitteeseen Krematoriontie 2. Molemmille korkean kappeliosan tiilikaton lappeille sijoitettaisiin 54 aurinkopaneelia, yhteensä 108 kappaletta. Krematoriosäätiön tavoitteena on vähentää toimintansa tuottamat päästöt mahdollisimman pieneen. Yhdistys toteaa olleensa aina edelläkävijä energia-asioissa ja haluavansa jatkaa samalla linjalla. Hakijan mukaan kappelin katolle asennettu aurinkosähkövoimala tuottaisi noin 28,5 MWh vuodessa vastaten uunien vuosittaista sähkönkulutusta. Krematoriosäätiön mukaan polttohautauksen suosio tulee kasvamaan lähivuosina ja sähkönkulutus sen myötä krematoriossa nousemaan.

Rakennusvalvontapalvelujen viranhaltija on 31.10.2019 § 627 evännyt haetun luvan. ELY-keskus, Museovirasto, Kaupunginmuseo ja Kaupunkikuvatyöryhmä eivät ole lausunnoissaan puoltaneet hakemusta. Krematoriokappeli sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä rakennuksessa kulttuuriympäristössä "Hietaniemen hautausmaat" (RKY 2009), jota Museoviraston laatiman inventoinnin mukaan vaalitaan kansallishautausmaana. Vaalimisen voidaan tulkita tarkoittavan hautausmaan ja sen rakennusten hartaan tunnelman ja ilmeen säilyttämistä. Krematoriokappelin katolle asennettavat aurinkopaneelit olisivat vastoin tätä vaalimisen tavoitetta. Maankäyttö- ja rakennuslain 117 g §, jossa säädetään rakennusten energiatehokkuudesta, ei edellytä energiatehokkuuden parantamista rakennuksissa, joita käytetään hartauden harjoittamiseen ja uskonnolliseen toimintaan.

Oikaisuvaatimus

Krematoriosäätiö on vaatinut oikaisua mainittuun päätökseen. Oikaisuvaatimuksessa on todettu muun ohella seuraavaa.

Hietaniemen krematoriokappeli on aina ollut edelläkävijä energia-asioissa ja haluaa myös jatkaa samalla linjalla. Krematoriosäätiön tavoitteena on vähentää toimintansa tuottamat päästöt mahdollisimman pieneen, kappelin katolle asennetut aurinkopaneelit voisi parhaimmillaan tuottaa uunien vuosittaista sähkönkulutusta vastaavan määrän.

Hiilineutraali Helsinki 2035 toimenpide ohjelmassa todetaan, että tulos syntyy yhteistyöllä. Osa toimenpiteistä on Helsingin kaupungin vastuulla, mutta suuri osa riippuu helsinkiläisten asukkaiden, yritysten ja muiden organisaatioiden valinnoista. Näihin kaupunkiorganisaatio voi vaikuttaa mahdollistajana, kannustajana ja erilaisilla ohjauskeinoilla. Krematoriosäätiö haluaisi olla esimerkki Helsingin kaupungin yhteistyöstä helsinkiläisten organisaatioiden kanssa. Koemme vahvasti, että kaikki tahot on tehtävä kaikkensa saavuttaaksemme paremman elinympäristön tulevaisuudessa Helsingissä.

Krematoriosäätiö toivoo lausunnonantajilta sekä päätöksen uudelleen arviointia vedoten energiapäästöjen vähentämiseen.

Krematoriosäätiö on valmis harkitsemaan vaihtoehtoista ratkaisua, jos tämä on teknisesti tarkoituksenmukaista toteuttaa. Lausunnon antajien perustelujen pohjalta Krematoriosäätiö on kehittänyt vaihtoehtoisen suunnitelman. Aurinkopaneelit asennettaisiin kehitysehdotuksessa krematoriokappelin matalemmille flyygelirakennuksille (pienenkappelin ja kylmiön katoille), sekä kappelirakennuksen vasemmalle lappeelle.

Aurinkopaneelit olisivat tässä ehdotuksessa piilossa Hietaniemenkaudelle sekä Mechelininkadulle. Näin ollen punainen tiilikate pysyisi maamerkinä ja Hietaniemen hautausmaiden kulttuuriympäristö lähes koskemattomana. On myös hyvä huomata, että Krematoriokappelia ei ole asemakaavassa suojeltu useista inventoinneista huolimatta. Krematoriosäätiö toivoi, että asiaa tarkistettaisiin uudestaan yllä mainittujen asioihin viitaten.

Päätöksen perustelut

Maankäyttö- ja rakennuslain 118 §:n mukaan rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella.

12.03.2020

Maankäyttö- ja rakennuslain 117 §:n 4 momentin mukaan korjaus- ja muutostyössä tulee ottaa huomioon rakennuksen ominaisuudet ja erityispiirteet sekä rakennuksen soveltuvuus aiottuun käyttöön.

Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen 33 §:n 1 momentin mukaan rakennusta on hoidettava ja pidettävä kunnossa, eikä sitä saa päästää rapistumaan korjauskelvottomaksi. Rakennuksen korjaamisessa on otettava huomioon sen ominaispiirteet eikä korjaaminen saa harkitsemattomasti johtaa tyyllisesti alkuperäisestä rakennuksesta poikkeavaan lopputulokseen.

Tontilla on voimassa asemakaava nro 1263 vuodelta 1931. Krematoriokappelia ei ole asemakaavassa suojeltu. Rakennus on valmistunut vuonna 1926 ja sen on suunnitellut arkkitehti Bertel Liljeqvist. Kokonaisuus käsitti valmistuessaan ison siunauskappelin, krematorion tilat ruumis- ja uunihuoneineen sekä kolumbaarion sivurakennuksessa. Julkisivuiltaan vaaleaksi rapattu, tiilikattoinen rakennus edustaa arkkitehtuuriltaan puhtaslinjaista klassismia. Rakennuksen hahmoa hallitsee korkea harjakattoinen siunauskappeli, jonka rapattuja julkisivuja jäsentävät kapeat ja korkeat vertikaaliset ikkuna-avaukset sekä loiva punaisella tiilikatteella katettu satulakatto. Rakennuksen matalia siipiosia on laajennettu myöhemmin pienellä kappelilla sekä uurnanluovutus- ja henkilöstötiloilla. Krematorio suunniteltiin osana laajempaa arkkitehtonisesti käsiteltyä maisemakokonaisuutta, ja sen asema osana Hietaniemen hautausmaita on säilynyt eheänä. Krematoriolla on kaupunkikuvallisesti poikkeuksellisen näkyvä asema alueellaan.

Hietaniemen hautausmaat ja niiden lähiympäristö on todettu Helsingin yleiskaavan liiteaineistoon kuuluvassa Kulttuuriympäristöt -teemakartassa rakennustaiteellisesti, kaupunkikuvallisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi. Hautausmaaympäristö liittyy Helsingin kaupungin Arvoympäristöt -inventoinnissa määriteltyihin Hietaniemenkadun ja Hietakannaksen arvokkaisiin ympäristöihin. Krematoriokappeli sijaitsee valtakunnallisesti merkittävässä rakennetussa kulttuuriympäristössä "Hietaniemen hautausmaat" (RKY 2009), jota Museoviraston laatiman inventoinnin mukaan vaalitaan kansallishautausmaana.

Museovirasto, ELY-keskus, kaupunginmuseo sekä kaupunkikuvatyöryhmä ovat hakemuksen johdosta antamissaan yksimielisissä lausunnoissaan todenneet, ettei suunnitelmaa voida puoltaa. Lausunnonantajat ovat katsoneet, että ekologisuutta ja energiatehokkuutta tulee lisätä muilla keinoin.

12.03.2020

Edellä mainittujen selvitysten, lausuntojen ja inventointien perusteella krematoriokappelia voidaan pitää maankäyttö- ja rakennuslaissa mainittuna historiallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaana rakennuksena. Aurinkopaneelien asentaminen krematoriokappelin kattolappeille muuttaisi rakennuksen sekä sen ympäristön yleisilmettä ratkaisevasti, erityisesti kun otetaan huomioon krematoriokappelin keskeinen sijainti hautausmaa-alueen korkeimmalla paikalla. Muutos vaikuttaisi rakennuksen ilmeeseen siten, että sen arkkitehtoniset ominaispiirteet muuttuisivat. Ratkaisu johtaisi tyyllillisesti alkuperäisestä rakennuksesta poikkeavaan lopputulokseen ja turmelisi sekä historiallisesti että rakennustaiteellisesti arvokkaan rakennuksen ominaispiirteitä. Toimenpide olisi sen vuoksi maankäyttö- ja rakennuslain sekä rakennusjärjestyksen vastainen.

Edellä mainitun perusteella oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden nojalla annettua päätöstä tulisi muuttaa. Oikaisuvaatimus hylätään. Lupa pysyy evätyynä.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 118 §, 117 § 4 mom.
Helsingin kaupungin rakennusjärjestys 33 § 1 mom.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Salla Mustonen

Lisätiedot

Kaisa Hongisto, rakennuslakimies, puhelin: 09 310 26404
kaisa.hongisto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Kantakartta
- 3 Asemakaava 1263
- 4 Oikaisuvaatimus
- 5 Toimenpidelupapäätös 13-2380-19-C
- 6 Museoviraston lausunto
- 7 Kaupunkikuvatyöryhmän lausunto
- 8 ELY lausunto
- 9 Helsingin kaupunginmuseon lausunto
- 10 Asemapiirros
- 11 Julkisivu itään
- 12 Julkisivu länteen
- 13 Julkisivu pohjoiseen
- 14 Kattokuva
- 15 Lupahakemuksen valokuvaliite

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 58234
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Sörnäistenkatu 1
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

12.03.2020

Hallintovalitus, rakennus-, toimenpide-, purkamis- ja maisematyölu-
päättös oikaisuvaatimukseen

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen
tekijä

Otteen liitteet

Hallintovalitus, rakennus-, toimenpide-, pur-
kamis- ja maisematyölu-
päättös oikaisu-
vaatimukseen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Liite 8

Liite 9

Liite 10

Liite 11

Liite 12

Liite 13

Liite 14

Liite 15

Museovirasto

Hallintovalitus, rakennus-, toimenpide-, pur-
kamis- ja maisematyölu-
päättös oikaisu-
vaatimukseen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Liite 8

Liite 9

Liite 10

Liite 11

Liite 12

Liite 13

Liite 14

Liite 15

Uudenmaan ELY-
keskus

Hallintovalitus, rakennus-, toimenpide-, pur-
kamis- ja maisematyölu-
päättös oikaisu-
vaatimukseen

12.03.2020

- Liite 1
- Liite 2
- Liite 3
- Liite 4
- Liite 5
- Liite 6
- Liite 7
- Liite 8
- Liite 9
- Liite 10
- Liite 11
- Liite 12
- Liite 13
- Liite 14
- Liite 15

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Salla Mustonen

Lisätiedot

Kaisa Hongisto, rakennuslakimies, puhelin: 09 310 26404
kaisa.hongisto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Kantakartta
- 3 Asemakaava 1263
- 4 Oikaisuvaatimus
- 5 Toimenpidelupapäätös 13-2380-19-C
- 6 Museoviraston lausunto
- 7 Kaupunkikuvatyöryhmän lausunto
- 8 ELY lausunto
- 9 Helsingin kaupunginmuseon lausunto
- 10 Asemapiirros
- 11 Julkisivu itään
- 12 Julkisivu länteen
- 13 Julkisivu pohjoiseen
- 14 Kattokuva
- 15 Lupahakemuksen valokuvaliite

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus-, toimenpide-, purkamis- ja maisematyölu-
päätös oikaisuvaatimukseen

12.03.2020

Asia/11

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen
tekijä

Otteen liitteet

Hallintovalitus, rakennus-, toimenpide-, pur-
kamis- ja maisematyölupa päätös oikaisu-
vaatimukseen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Liite 8

Liite 9

Liite 10

Liite 11

Liite 12

Liite 13

Liite 14

Liite 15

Museovirasto

Hallintovalitus, rakennus-, toimenpide-, pur-
kamis- ja maisematyölupa päätös oikaisu-
vaatimukseen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Liite 8

Liite 9

Liite 10

Liite 11

Liite 12

Liite 13

Liite 14

Liite 15

Uudenmaan ELY-
keskus

Hallintovalitus, rakennus-, toimenpide-, pur-
kamis- ja maisematyölupa päätös oikaisu-
vaatimukseen

Liite 1

Liite 2

Postiosoite

PL 58234
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Sörnäistenkatu 1
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F106 8000 1200 0626 37

Alv.nro

F102012566

12.03.2020

Asia/11

Liite 3
Liite 4
Liite 5
Liite 6
Liite 7
Liite 8
Liite 9
Liite 10
Liite 11
Liite 12
Liite 13
Liite 14
Liite 15

Tiedoksi

Kaupunginmuseo